

KONYA-EREĞLİ TİCARET BORSASI

KİMYON TARIMI

Şerife TÜFEKÇİ
Ziraat Mühendisi

İklim ve Toprak İstekleri

Karasal iklimin hakim olduğu Orta Anadolu Bölgesi kimyon bitkisi için önemli ekolojik avantaj sağlamaktadır.Sulanmadan yetiştirilen kimyonun yıllık yağış isteği 300-400 mm. civarındadır.Önemli olan bu yağış miktarının büyük bir kısmının bitkinin büyüme ve gelişme dönemine rast gelen ilkbaharda düşmesidir. Vegetasyon dönemi Mart ve Temmuz ayları arasındaki periyottur. Kimyon yetiştirilen bölgelerde özellikle kuru ve sıcak esen rüzgarlar su kaybını artırmakta ve kısa zamanda kurumasına sebep olmaktadır.

Hemen her türlü toprakta yetişmekle beraber aşırı killi ve nemli topraklardan hoşlanmaz. En uygun toprak yapısı kumlu,tınlı,tınlı – kumlu ya da kumlu killi topraklardır.Yetiştiği toprakların besin maddesi ve organik madde muhtevasının çok fazla olması gerekmez.Toprak pH'nın 7-8 civarında olması gerekir.

Toprak İşleme ve Tarla hazırlığı

Kimyon tohumları küçük olduğundan tohum yatağının çok iyi hazırlanması gerekmektedir.Genellikle buğdaydan sonra münavebe bitkisi olarak ekilmektedir.Anızların mutlaka bertaraf edilmesi gerekmektedir.Toprağa gömüldüğü taktirde yağışların bol olduğu yıllarda fusarium gelişmekte ve bitkiler kurumaktadır. *Fusarium graminearium* oluşmaması için anızın ortamdandan uzaklaştırılması gerekmektedir.

Toprak ilkbaharda nemi kaçırılmadan 15 cm derinlikte yırtılarak sürülür, daha sonra toprak tavda iken diskharov ile 5-8 cm derinlikte sürülerek düzeltilir. Ekimden önce yeniden tırmıklanıp merdane ile bastırılarak ekime düzgün ekim alanı oluşturulur.

Ekim

Orta Anadolu şartlarında toprak ilkbaharda toprağın işlenebileceği tava geldiğinde ekilmesi uygun olur.Genellikle 15 Şubat-15 Mart arasında ekilir.Ekim mibzerle sıra arası 15-20 cm, sıra üzeri 1-2 cm ve ekim derinliği 2-3 cm olacak şekilde ekilir.Dekara 1.5-2.0 kg.tohum kullanmak yeterli olmaktadır.Bu konuda çalışmalar devam etmektedir.Tohumluk olarak selektörden geçirilerek 1.5-2.0 mm'lik eleğin üstünde kalan, çimlenme kabiliyeti % 95 ve üstünde olan kimyonları kullanmak verim artışı sağlar. Ekimle birlikte toprağın sıkıştırılması çıkışı kolaylaştırır.

Ekimle birlikte dekara 13 kg DAP verilmesi yeterlidir.Ayrıca üst gübrelemeye ihtiyaç duymamaktadır.

Yabancı Ot Kontrolü ve Hastalıklarla Mücadele

Kimyon tarlaları genellikle yabancı otlar çimlenmeden ekildiğinden yabancı ot mutlaka çıkmaktadır. Çıkış öncesi veya çıkıştan sonra yabancı otlar birkaç yaprak olunca uygun bir herbisitle ilaçlanmalıdır.

Çıkış öncesi Trifluralin %48 E.C. 200ml/da, toprağa 5-7 cm karıştırılır ve ekim yapılır. Prometryne %50 F.W. 200ml/da. Kimyon ekiminden önce çıkış öncesi Linuran % 47.5 W.P. 125 g-200 g. Çıkış sonrası geniş yapraklı yabancı otlara karşı Haloxyfop ethoxy ester % 12.5 E.C. 100 ml. çıkış sonrası dar yapraklı yabancı otlara karşı kullanılır.(Özer Z. ve ark.1997)

Kimyon bitkisinde tohum bağlama döneminde sıkça rastlanan Alternaria'ya karşı benomil grubu ilaçlar kullanılabilir.

Hasat ve Harman

Kimyon tarımında hasat zamanının tespiti önemlidir. Orta Anadolu'da Temmuz ayının ikinci yarısında hasat edilmektedir. Tüm bitkinin görünüşü ve tohum olgunluğu, rengi önemli kriterlerdir. Genellikle elle hasat edilmektedir. Hasattan sonra tamamen kuruyan bitkiler biçerdöverle veya batöz ile harmanlanarak tohumlar saplarından ayrılır

Harmanlandıktan sonra kimyonların içine karışmış olan taş, toprak, bitki artıkları selektörle veya eleklerle temizlenmelidir. Ürünün nemi % 12 den fazla ise kurutularak depolanmalıdır.

Kimyonun verimi 40-100 kg/da arasında değişmektedir.